

SCENSKO MAČEVANJE

Vanja Taušan (asistent prof. Aleksandra Stankovića u Dubrovniku) i Roko Butorac („SKUP“ Dubrovnik – Skupina za oživljavanje i uprizorenje povijesnih prilika – Re-enactment group Dubrovnik), 2024 god.

Mačevanje za pozorište, film, balet... Reč je o scenskoj umetnosti koja kombinuje glumu a često i igru sa elementima dramatizacije bezbednog i efektnog nasilja. No, iako je nastalo iz bojevog i koristi elemente pokreta bojevog mačevanja scensko mačevanje je svet za sebe i ima veze sa pravim bojevim mačevanjem koliko i realnost ima veze sa umetnošću.

Scensko mačevanje isto tako nema značajnije veze ni sa sportskim mačevanjem (onoliko koliko ima i sport sa pozorištem), izuzev kad je reč o scenskom mačevanju koje prikazuje sportsku borbu.

Iz navedenih razloga se pod scenskim mačevanjem podrazumeva rukovanje scenskim mačevalačkim oružjem po zakonima pozorišne, filmske ili plesne umetnosti, a prema uzorima realnih ili sportskih borbenih duela.

Scensko mačevanje se deli u više vrsta:

1. Pozorišno
2. Filmsko
3. Plesno
4. Baletsko
5. Etničko

6. Protokolarno- ceremonijalno
7. Festivalsko-turističko

Pozorišno mačevanje je najrazvijenija i najsloženija forma scenskog mačevanja i zato u svim ozbiljnijim pozorištima i većim operskim i baletskim kućama širom sveta, kao i na svim akademijama za dramu i film se izučava i nalazi među obaveznim predmetima već više stotina godina, a ovom umetnošću se bavi i mnoštvo organizacija širom sveta (*Britanska akademija scenskih borbi*, *Društvo britanskih režisera scenskih borbi*, *Američko društvo režisera scenskih borbi* itd.). **VIŠE**

Vanja Taušan (asistent prof. *Aleksandra Stankovića* u Dubrovniku) i *Roko Butorac* („SKUP“ Dubrovnik – Skupina za oživljavanje i uprizorenje povijesnih prilika – Re-enactment group Dubrovnik)

Škola mačevanja „Sveti Đorđe“
Aleksandar Stanković
<http://www.macevanje.org>

KONTAKT

VIŠE

Polaznici škole scenskog mačevanja Renaissance Association „Raguseum“ u Dubrovniku i prof. Aleksandar Stanković, 2004. godine.

Nije svaka borba na nekoj sceni isto što i scenska borba, niti je svaka scenska borba isto što i *umetnost scenske borbe*. Da bi jedna borba na sceni bila scenska borba ona mora ispunjavati uslove **sceničnosti**, a da bi pri tome još imala i umetničku dimenziju ona se mora izvoditi i na **umetnički** način. Umetnost scenske borbe, dakle, nije samo borba na sceni već umetnost u formi borbe na sceni. Zbog toga suština umetnosti scenskog mačevanja nije prozaična tuča mačevima na nekoj sceni u formi vizuelnog spektakla vratolomnih akrobatsko-kaskaderskih egzibicija ispražnjenih od duhovnog, estetskog, stilskog, poetskog i vrednosnog već umetnost – borilačka akcija mačevima koja je glumački, koreografski, režijski i dramaturški i umetnički ispunjena stilskim, estetskim i vrednosnim smislom.

Iz ovog razloga nema borilačke akcije u umetnosti bez umetnosti u borilačkoj akciji pa scenska borba mačevima (kao i svaka druga scenska borba) zato ne traži samo borca već i umetnika - ona je dete majke umetnosti i oca borbe. Otud govoriti o scenskoj borbi mačevima znači govoriti ne samo o tehnici mačevanja (borilačke veštine) već i scenskoj umetnosti, pa i umetnosti uopšte.

Iz navedenih razloga rad u oblasti pozorišnog i filmskog mačevanja, ukoliko je cilj umetnost, podrazumeva više elemenata: poznavanje istorije oružja, opreme i tehnika mačevanja raznih epoha i stilova, znanja iz oblasti režije scenske borbe (planove, linije kretanja borbe na sceni, kretanje masa na sceni, ritam i dinamiku borbe, stilizaciju borbe koja može biti realistička, ekspresionistička, futuristička, romantična, impresionistička, komična...), znanja iz oblasti dramaturgije scenske borbe, scenskog borbenog pokreta, glumačke artikulacije, individualne i istorijske karakterologije mačevalaca, znanja iz oblasti upotrebe tehnike audio i vizuelnih efekata u scenskoj borbi, zakona muzike (kad je reč o muzičko-plesnoj koreografiji – „mačevanju po notama“), zakona i pravila filma, znanja iz pedagogije rada sa glumcima, zaštite i bezbednosti..., i naravno, ono što je najvažnije u ovom poslu - UMETNIČKI TALENAT.

Savladavanje i izvođenje scenskog mačevanja je zbog niza navedenih elemenata teže i kompleksnije od izvođenja bojevog ili sportskog mačevanja jer se glumac tokom borbe ne bavi samo tehnikom borbe već i scenskim borbenim pokretom, dijalogom,

karakterologijom (glumačkom artikulacijom), linijama kretanja po sceni, zahtevima reditelja itd.